

Dňa 13. novembra 2010 sa konalo v zasadačke Obú v Brekove stretnutie členov Zachráňme hrady a ich hostí pod názvom Prezentácie ZH 2010.

Pred budovou, odkiaľ bolo pekne vidieť hrad, nás už očakávali usporiadatelia, predseda Stano Macinský s kolegom. Pripravená pre nás bola malá zasadačka, vskutku vystihujúca význam slova. Kým sme stačili zatemniť okno, postaviť plátno a nastaviť stroje, do tejto miestnosti sa začali valiť ľudia doslova ako povodeň. Ostal som prekvapený a pozeral, čo sa to vlastne deje. Zrazu ich bolo všade plno, dojalo ma to, museli sme doniesť ďalšie stoličky. Prezenčka bola za chvíľu zaplnená odhora až nadol. Boli to naši hostia východniari, ktorí svojou účasťou potvrdili, hlad po informáciách o prácach na slovenských hradoch. Privítacie slová predniesli predseda združenia na záchranu Brekovského hradu Stano Macinský a starosta obce pán Ján Ambro.

Ja som vymenoval zúčastnené združenia a začal som aj prezentáciou tohtoročnej činnosti združenia Apponiana, ktoré opravuje hrad Oponice, konkrétne baštu Tereš. A veru vo vyplňovaní obrovského výlomu sú už poriadne vysoko. Lanko z navijaka už prechádza cez dve podlažia a výťah, ten z prízemí už ani nevidno. Čo vydolovali zo sutín, to všetko je naspäť v múre.

Združenie HAS z hradu Lednica sa nemohlo zúčastniť, tak poslali aspoň DVD nosič. Dôvod neúčasti bol ten, že celé združenie pozval starosta obce na svadbu svojej dcéry. Tam spolupráca klope jedna radosť a bolo to vidno aj na prezentácii, kde sa o prácu na obnove hradu osobne zaujímajú aj pán starosta a pán farár. Aj v murovaní a čistení hradnej priekopy sa pokročilo a nakoniec porobili aj provizórne prístrešky ponad pivnice a poprikryvali čerstvo opravenú časť ďalšej pivnice.

Zaujímavé informácie nám predniesol Vlado Molnár z Čeklísa, kde vykonali fyzikálne merania kopca v ktorom predpokladajú že sú ukryté múry hradu. Keďže množstvo hliny na kopci je vysoké, chcú pokusným vrtom zistiť hrúbku a druh jednotlivých vrstiev a podľa toho zvoliť ďalší postup prác.

Juraj Kubeš z Čierneho hradu nám priblížil archeológiu a postupné vynáranie sa hradného pôdorysu a jeho detailov.

Napísal František Kostroš
Pondelok, 15 November 2010 13:11

Členovia združenia Kamenná veža pod vedením Vlada Kuchára, sa už tiež pustili do murovania a pokračovali v archeologickom výskume. Nadviazali cezhraničnú spoluprácu s poľskou Muszynou, kde tiež zachraňujú hrad.

Novovzniknuté združenie Novum Castrum predstavil Igor Pribula. Chceli by obnoviť Hanigovský hrad a sú v období nadväzovania spolupráce s obcou a príslušnými inštitúciami. Odstránili aj prerastenú náletovú zeleň a postavili prístrešok a informačnú tabuľu.

Prácu združenia Rákociho cesta vtipne okomentoval Jano Ducár. Predstavil na hrade Šariš „golfové hrisko“ aj takmer kompletne zobytnenú baštu, a vysvetlil aj peripetie okolo rekonštrukcie nárožia hlavnej veže, aj o kozách „sme še pobavili“.

Paľo Pavlis priblížil záchranné práce na hrade Uhrovec, kde pokračuje rekonštrukcia renesančného paláca, boli vykonané aj plánované práce na drevenom moste a vykonal sa podrobný architektonicko-historicko-stavebný prieskum najvyššej časti románskej kaplnky, aby mohli pokračovať prípravy na jej komplexnú rekonštrukciu. Vyzdvihol dobrú spoluprácu s ľuďmi zo Stromu života.

Brekovčania predstavili svoje opravy múrov, ktoré sme mohli na vlastné oči vidieť pri nedeľnej prehliadke hradu aj dobrú spoluprácu so združením Inex zabezpečujúcim účasť zahraničných dobrovoľníkov.

Na obed sme sa odviezli do Humenného a po návrate sme pokračovali.

Mladé združenie na záchranu Zborovského hradu právne existujúce necelý rok, ktoré prišlo v hojnom počte pod vedením Vlada Kaminského, nám predstavilo svoju činnosť a množstvo a kvalita vykonaných záchrannárskych prác nám všetkým vzala dych. Majú medzi sebou kvalitných remeselníkov a všetci otvorené srdce pre svoj hrad, ktorý sa začal meniť pred očami. To sa potvrdilo, pri našej nedeľnej návšteve. Také nadšenie a radosť z práce som už dávno nevidel. Sú cieľavedomí a pracovití, lebo v krátkom čase svojej existencie urobili toľko, čo iné združenia neurobia za dva roky. Sami sa motivujú, lebo si obľúbili túto prácu a to ich ženie dopredu. A sú ľudia z blízkeho okolia, ktorým záleží na osude hradu. Bravó.

Združenie Rondel zastupoval Ondrej Valigura. Pozreli sme si krátky film z ich činnosti, ktorý potom ešte doplnil podrobnejším výkladom. V tejto sezóne sa venovali viacerým murovacím prácam ale aj úprave okolia a osadeniu propagačnej tabule. Zadovážili si konečne terénne auto a bol najvyšší čas, lebo výčiny počasia ich pripravili na viacerých miestach o prístupovú cestu, ktorá sa zmenila na kanál. Silný nárazový vietor a privalový dážď dokonali dielo skazy na časti čerstvo zamurovaného náročia, ktoré doslova sfúklo.

Peter Herceg podal informácie o blížiacej sa trojdňovej konferencii Obnova hradov na Slovensku. S kolektívom Katarínky pracovali na ukončení konzervácie vonkajšieho plášťa a koruny kostolnej veže a ručným kresaním vyrobili a na určené miesto pomocou jedinečného dreveného vrátku dopravili ťažké dubové trámy. V spolupráci s hasičskými záchranármi vykonali ukážkový lanový transport zraneného z veže.

Manželia Blahovci vedúci združenia Leustach, predstavili tohtoročnú sezónu na hradoch Hrušov a Gýmeš a Živánskej veži. *Na Hrušove okrem periodicky sa opakujúcich činností pri príprave na murovanie, na paláci premurovali okenné záklenky a úplne rozsypané koruny. Zorganizovali Hradné slávnosti. Na hrade Gýmeš splnili dôležitú úlohu, a to zrekonštruovali prechod medzi nádvoriami, ktorý podstatne uľahčí dopravu technických pomôcok a zariadení potrebných pri murovaní. Na Živánskej veži vyplnili kaverny na päte časti obvodového múra a vyčistili okolie od náletových drevín. Ukázali nám aj graficky spracované štatistické údaje o turistickom ruchu.*

Týmto bol celodenný program ukončený, ale ešte vyše hodiny sa diskutovalo na rôzne témy medzi zúčastnenými. Na druhý deň ráno sa konala prehliadka hradu Brekov a združenia sa rozišli. Väčšina využila možnosť prehliadky blízkych hradov Jasenov a Čičva, ale aj vzdialenejšieho Zborova. Oplatilo sa, lebo bolo priaznivé slnečné počasie, takže sa veľa fotografovalo. Večer unavení ale bohatší o dojmy zo stretnutia ale aj z hradov sme sa vrátili domov.

Video od Stana Macinského: http://www.brekov.sk/video/243_video/brekov_v.htm